

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institvtionvm// Ad Vniversvm// Ivs Pontificivm, Sive//
Canonicvm, Libri Qvatvor**

Lancellotti, Giovanni Paolo

Basileae, 1566

vj. De Eucharistia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61756)

rus impositionem reconcilia-
tionem accipere poterit.

*Deputatis ultimo supplicio sacramentum
pœnitentiæ & Eucharistiæ non negatur.
h. d.*

a *clen. 1. de
pœnitent.*

Nec infirmis solùm, sed etiã
vitore gladio morituris in hac
parte iura subueniunt, cùm vl-
timo damnatis supplicio^a pœ-
nitentiæ sacramentũ, si petant,
non solùm negari non debeat,
verùm etiam sint censura Ecce-
lesiastica ab ordinarijs locorum
coercendi, quicumque aduersa-
rentur, quo minùs id consequã-
tur. Quod ipsum & de Eucharis-
tia quoque intelligẽdum erit,
cùm quibuscunque pœnitentia
non negetur, viaticum quo-
que, quod verè pœnitentibus
exhibetur, intelligatur esse con-
cessum.

DE EVCHARISTIA, TITVLVS VI.

*Maximum est Eucharistiæ sacramentum,
& saltem semel in anno debet assumi. h. d.*

b *can. nihil in
sacrificijs.
de consecra.
distin. 2.*

St autem inter cœtera, Eu-
charistiæ sacramentum ma-
ximum^b, & oblationes om-
nes lógè antecellit. Vnde, sicut
præstantius est cœteris, ita etiã
diligentiùs excoli debet. Et
quidem circa prima fidei cuna-
bula frequentissima erat a-
pud fideles sanctissimi viatici
susceptio, sed cùm postea pau-
latim tepescente charitate ra-
riùs homines communicarent,

constitutum fuit^c, vt nisi quis
maioribus fortasse criminibus
impediretur, tribus saltem vici-
bus in anno communicare de-
beret: donec refrigescente peni-
tens religionis ardore, eò tandẽ
ventum est, vt semel saltem sin-
gulis annis^d, vnusquisque cœ-
lestis mensę debeat esse parti-
ceps.

c *can. etsi nõ,
de consec.
distin. 2.*

d *cap. omnis
de pœnitent.*

*Quotidie sacerdotes hodie pro populo sa-
crificare debent, sed semel tantum, non pluries,
nisi ex magna causa, uel in natiuitate Domini.
h. d.*

Inualuit tamẽ, vt Deo quoti-
die sacerdotes pro populo hãc
oblationem facerent. Quo-
niam enim quotidie labimur,
ideo etiam Christus quotidie
mysticè pro nobis immola-
tur: in quo tamen illud cauẽ-
dum est, ne sacerdos, quacunq;
præfulgeat dignitate^e, amplius
quàm semel in die celebret, nisi
aut aliter faciendum Domini
natiuitas^f suadeat, aut vrgens
cogat necessitas. Satis enim fe-
lix est, qui semel dignè cele-
brat.

e *cap. te refe-
rente. extr.
de celebrat.
missa.*

f *cap. consi-
luisi extra.
de celeb. mis-
sa.*

*Presbyter tantum debet exhibere Eucha-
ristiam, non inferior, nisi subsit necessitas.
h. d.*

Sed nec ab omnibus, nec pas-
sim omnibus, tantum sacramẽ-
tum exhiberi debet: nam velu-
ti solus sacerdos illud conficit,
ita etiam nemo præter eum ex-
hibere poterit. Quòd si presby-
ter aliter, quàm p semetipsum
infirmum, vel alium cõmuni-

cet

a can. perue- nit. de con- secr. dist. 2.

b can. presen- te. dist. 93.

c can. sacerdo- tes qui. 1. q. 2. in fin.

d cap. fin. ext. de cler. ex- com.

e can. pen. de consecra. di- stin. 2.

cet, ex Rhemenfis concilij di- spositione, sui gradus periculo subiacebit. Permisit tamen Lao dicente concilium^b, si necessi- tas vrgeret, vt diaconus presen- te presbytero Eucharistiam iul- sus erogare posset.

Sacerdos cōstitutus in peccato mortali, quo ad seipsum, est suspensus, non quo ad alios. h.d.

Imo & sacerdotes, si qua cri- minali macula^c sese infectos ef- se sentiant, ab huiusmodi exhi- bitione abstinere debent. Quā quam si peccato mortali^d, vel minori excommunicatione il- ligatus celebret, & sacramenta conferat, licet grauiter peccet, nullam tamen irregularitatis notam incurrit, & sacramenta ab eo collata, virtutis effectu non carent: cum non à colla- tione, sed à participatione, quæ in sola perceptione consistit, vi deatur esse remotus.

Scenicis & histrionibus non est danda Eu- charistia pro cæteris autem, maximè infirmis, semper debet esse parata. h.d.

Item quamvis regulariter nullus, etiam si quem sacerdoti peccatorè & impœnitentem ef- se liqueat, ab altari sit arcēdus: Scenicis^e tamen, atque histrio- nibus, cæterisq; personis huius- modi, quandiu tam detestan- das artes exercuerint, sacra communio deneganda erit. Nec .n. Euangelicæ disciplinæ congruit, vt pudor, & honor Ec- clesie tam turpi & infami con-

tagione fœdetur. In cæteris prospiciet presbyter, vt si quis infirmatus fuerit, ita Eucharis- tiam paratam habeat^f, vt ne- mo sine communionemoria- tur.

Sacramentum Eucharistiæ constat visibili forma, ueritate corporis, & spiritali uirtute. Et in calice poni debet uinum aqua mixtum. h.d.

Constat & aut Eucharistiæ sa- cramentum visibili forma, ve- ritate corporis & uirtute spi- rituali. Forma visibilis est panis, & uini^h: uinum uerò hoc loco intelligimus aqua permixtum: nec enim in calice Domini, aut uinum solum, aut aqua sola offerri debet, cum v- trunque ex latere illius proflu- xisse legatur. Illud etiam ratio- nabilis consuetudo generalis habet Ecclesie, vt plus in eo vi- ni, quàm aquæ sit ponē- dumⁱ.

In sacramento altaris panis & uinum sūt uera caro & sanguis Domini. h.d.

Veritas^k est carnis, & sangui- nis: sicut enim ante cōsecratio- nē panis est & uinum, quod na- tura formauit: ita etiam post cō- secrationem uera Christi est ca- ro & sanguis, quem benedictio consecrauit^l.

Virtus sacramenti est charitas, & unitas. h.d.

Virtus est charitatis, & vnita- tis^m: nam ueluti ex multis gra- nis vnus fit panis, & ex mul-

f can. presby- ter Eucharis- tian. de cō- secr. dist. 2.

g glos. in sum. de consec. di- stin. 2.

h sum. d. dist. 2.

i cap. perni- ciosus. extr. de celebrat. missa.

k cap. cum Martha. 8. distinquen- dum. extra. de celebra. missa. extr. d. glos.

l can. nos au- tem. de con- secr. dist. 2.

m uide in præ- ced. 85.

tis racemis vnum vinum, ita & nos per hoc charitatis sacramentum Christo incorporati, vnum euadimus.

Ponit, quomodo & quando tria, quibus cōstat sacramentum Altaris, sint sacramenta. h. d.

a cap. cū Mariæ. S. distinguē dum. extra. de celebra. missa. His igitur repetitis apparet, primum quidem sacramentum esse non rem, secundum & rem esse simul & sacramentum, tertium verò rem esse sed non sacramentum. Sed primū quidem sacramentum est geminæ rei, secundum est sacramentum vnius & alterius res, tertium verò res est gemini sacramenti.

DE EXTREMA vntione,

TITVLVS VII.

Extrema vntio solet exhiberi ijs, de quorū morte dubitatur, & duplex vntio, exterior & interior & interiorem exterior designat. h. d.

Hactenus loquuti fuimus de his sacramentis, quæ ad ingressum, & ad progressum in Ecclesia comparata sunt: consequens nunc est, vt de ijs videamus, quæ ppter egressum ab Ecclesia sunt constituta. Sciendum est igitur graui ter ægrotantibus, & de quorū morte probabiliter timeri potest, certas corporis partes sanctificato oleo à presbyteris ex institutione diuina inungi de-

bere: quæ quidem inunctio, nõ minùs interiùs animæ, quàm exteriùs corporis sanitatem operatur. Sunt enim vntionis duæ species, Exterior quæ materialis & visibilis, & interior quæ spiritualis est & inuisibilis. Exteriore visibiliter inungitur corpus, Interiore inuisibiliter cor inungitur. Hæc, quòd in extremitate vitæ constitutis exhiberi consuevit, merito extremæ vntionis nomen est sortita.

Magis dignum trahit ad se minùs dignum. h. d.

Sanctificatum autem oleum hoc loco accipimus, non modò, quod ipsum totum consecratum est, sed etiam quod est consecrato admixtum. Postquam hucusque de ijs sacramentis, quæ quoquo modo necessitatis sunt, tractatum habuimus: reliquum nunc est, vt de ijs loquamur, quæ dignitatis sunt & voluntatis.

DE SACRAMENTO ordinis,

TITVLVS VIII.

Quid sit ordo. h. d.

Voluntatis sacramenta sunt (vt paulò antè exposuimus) Ordo sacer, & Matrimonium. Est autem ordo, nihil aliud, quàm signaculū quoddam Ecclesiæ, per quod spiritualis pote-

b cap. i. S. scire te. extra. de sacra. vntion.

c glos. si. cap. quod in di. bjs. extr. de consecrat. Ecclesi.